

[K. B. Andersen.]

sig åbent over for en yderligere udvidelse af seminariekapaciteten, og at den højtæredede minister udtalte sig både for at lade det ske via privatseminarier og via statsseminarier.

Der er jo sket den — jeg vil ikke sige mærkelige udvikling, for den er vel i og for sig naturlig nok, men i hvert fald ganske ejendommelig udvikling i det private seminariums karakter fra nogle generationer siden og til nu, at tidligere var det private seminarium i reglen et seminarium, bag hvilket der stod en særlig kreds med et særligt livssyn eller i øvrigt med særlige grunde, mens det nu i højere grad er sådan, at kommunerne benytter sig af adgangen til at få et seminarium via bestemmelserne om de private seminarier, og det vil sige, at der er ikke den samme grund til den skelnen mellem private seminarier og statsseminarier, som der tidligere har været. Den nuværende fremgangsmåde med, at kommunerne opretter private seminarier — hvad kommunerne selvfølgelig kun skal have tak for, så længe vi mangler lærere — kan give et lidt for tilfældigt angreb på problemet med lærermangelen.

Jeg er helt enig med det ærede medlem hr. Hartling: jeg tror heller ikke, at vi får læreroverskud lige med det første. Når den nye lov virkelig skal udbygges, og når vi — dog forhåbentlig inden en vis årrække — skal have det 8. og det 9. skoleår med obligatorisk, får vi rigelig brug for lærere.

Det ærede medlem hr. Hartling var så venlig at komme med nogle bemærkninger, der, forstod jeg, gik på noget, jeg havde skrevet i den nye bog om skoleloven, som er udgivet af Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund. Jeg har nu ikke direkte ansvaret for den figur, det ærede medlem hentyder til, den grafiske fremstilling, men jeg synes i øvrigt, den er udmærket, og jeg har den tilfredsstillelse, at det synes bladet Folkeskolen også; men jeg vil dog sige til det ærede medlem, at en sådan mekanisk fremstilling, som det ærede medlem gav, og som jeg indrømmer er udmærket i pagt med den grafiske fremstilling, til gengæld vel nok er mindre i pagt med skolens syn sådan i almindelighed. Man kan ikke stille det så mængdemæssigt op, at man kan sammenligne det 8. skoleår

med den timerreduktion i de øvrige år, der her er tale om. Det er ikke alene et spørgsmål om så og så mange timer mere, men det er et spørgsmål om børnenes forhold i det hele taget. Det er f. eks. det problem, at erhvervslivets folk i stigende grad er uinteresserede i at beskæftige de helt unge og derfor på mange måder lader dem i stikken, i hvert fald i byerne, hvor skolen slipper dem på et tidspunkt, hvor erhvervslivet i stigende grad er uinteresseret i dem. Og man kan vel også, uden samtidig at argumentere for det 8. skoleår, nævne værdien af at sprede undervisningen over nogle flere år og kunne vente med at tilbyde nogle af de emner, skolen arbejder med, til en lidt mere moden alder. Det ærede medlem vil vel ikke gå så vidt som at nægte, at der er en vis sammenhæng mellem antallet af undervisningsår og det, skolen skal nå til, f. eks. ikke mindst i forbindelse med forberedelsen af børnene til det erhvervsliv, der venter dem.

Når man ser den danske skole på europæisk baggrund, hvad undervisningstiden angår, er det et ret sørgeligt billede — i øvrigt stemte det ærede medlem jo sammen med mig for de 7 år for et par år siden, medens det ærede medlem hr. Jacob Pedersen stillede ændringsforslag om det 8. år. Går vi således over på den anden side af Sundet, til Sverige, har Sverige jo de 9 år, men jeg fremhæver også altid, at man i Sverige ikke regner med at have gennemført det 8. og det 9. år helt effektivt før 1972, og det kunne vel tænkes, at det ærede medlem hr. Hartling og jeg inden den tid kom til at stemme sammen om både det 8. og det 9. skoleår. Jeg tror det, jeg regner med det, og jeg venter det i og for sig også.

Så kan jeg ikke lade være med at tænke på, at for en uge siden stod man her og diskuterede byggeri, men da var der ingen — heller ikke ordføreren for det ærede medlem hr. Hartlings parti — der fremførte den tanke, at når vi nu en gang ikke har flere murere, må vi virkelig afpasse byggeriet efter det. Så vidt jeg forstod sidste onsdags kritik, begrundedes den på det modsatte: vi må skaffe det byggeri, der er behov for, og så må vi se at skaffe de folk, der kan udføre byggeriet. Nu kan man jo ikke tage denne sammenligning alt for mekanisk, men jeg vil ikke undlade